

POLOTE LETA TAITASITAMO ODODIYA:

¹ Na ba: Polote, Godokono okodawala, iyo, Ya:su Kelisote ebene sose tupuimima: hiya:hiya: hopamo doelamiya:, ba:bi okopi ipuwalo na ba: etala.

Ba: hibila, Godote ya:lo tetelo pui da:ka:lamiholiya:, nale ba:bi tawakalubino hibima: midi ipuwalo ibi kowalubilima: ebete na ba:bema: laweniya:, iyo, ebete ubi natamo ihatiya: nale ba:bi tawakalubi Godokono hibi iya:tawa komodo ba magatale, iba:te ebene ubi komamo papamila:ha ipuwalo ² ebene wiboha: ka:ka: lawema: uliholo bemedenamena:. A iya:tawahala, Godoko ha:da amihodawaha:, ebete hibi tabonomo bolamaginako, ba:bema: ba:moe hopo tupuimihino ebete dopamo hibima: midipa:tamo kebe komo ikalamema: dolamagiya:, iba:te ba:be ka:ka: ebegodone hibinomolo kolawema:na:. ✧ ³ Iyo, aeno Ka:ka: Mula:lea:medawa Godote ebene hido tetenomolo ba:moe Hido Tabo hopo habanapa:tamo a:hawakalimiya:, ba:bema: na ba:be tabo bolamaginakomo mabu ebete na a:kiyanamiya: nale ba:moe oko kowatinama:.

⁴ O Taitasi, ama: ba:gala na, aeno hibima: midi komo ba: kapiyala, ba:bema: ama: ba:be hibima: midi ipuwalo naeno hibi guduma: ba eda:na, nale ba:moe leta ama:tamo poememo.

✧ **1:2:** Kol 1:27

Ba: hibila, aeno Ka:ka: Mula:lea:medawa ba: Ya:su Kelisotela, ba:bema: wadiyala ebe ba:gala Nabiwi Godoko iba:te ibino malemale komo ba:gala hete komo ama:tamo nikama:mena:ta. ✧

Sose Watowatopino Emede Komo

⁵ Numa:, Kuliti hopolo naeno oko owati ipuwalo nale kebe komokomo upula:leheno da:pola:na, wadiyala ama: ba:bi komo ba ulame ba:be hopoeni hiya:hiya: haboeni sose ipuwalo watowatopi nuwatiya:, nale ama: keba ka:na ka:kiyamitima ba:ba ka:na. Ba: hibila, ama:le ba:be oko kowatima: nale ama: ba:bolo ba:bema: pimiya:puimata. ⁶ Ba:bema: sose watodawoeni emede komo tuputupunomolo ba itana, ebenu ododili komo ipuwalo eta kapiya deha:potonomo kubate itana modoboha:. Wadiyala ebete kamena kapiyagodawama: ba eda:na, ebenu guguda:te atumu tuputupunomo hibima: midipima: neda:hamena:, ba:bene tawakaluba:te ibino ododili komoma: ibi talaluwapima: ba:gala nabiwino tabo ulihoha:pima: ka:lami modoboha:.

✧ ⁷ Ba: hibila, sose watodawate Godokono genamoenu hiya:hiya: komo bulamena, ba:bema: ebenu emede ipuwalo eta kapiya deha:potonomo kubate itana modoboha:. Iyo, ebete awagaha dubuma: akeda:la:, ba:gala ebenu tepo ipuwalo koe komote tiyolo akuluhukunakala:. Ba:bene ebete gamoda nihoha:dawama: neda:mene, ba:gala ebete alaholo ipuwalo komopi kubahilame modoboha:, ba:gala ebete ha:da amiho gabodo ilina dogodogodawama:

✧ **1:4:** 2Kol 8:23; Gal 2:3; 2Tim 4:10; Lom 1:7   ✧ **1:6:** 1Tim 3:2-7; 2Tim 2:24-26

eda:ma: ubi ihate modoboha:.⁸ Wadiyala ebe huiyatiya ebena genamalo kapela tawakalubi hidamo nowalubilinakamene, ba:gala ebete Godokono hido emede komo konomamo ba emalagidolona, ebe ha:kiya ebena komokomo hidamo nulamenakamene. Ba:bene sose watodawoeno tuputupunomo emede ipuwalo wadiyala ebete ebena ape Godokono oko kapiyamo ba ihatena kateneno kuba ubi komamo papamiwata modoboha:;⁹ ba:gala Ya:sukunu dopo ta:matapa:te ebena hibi taboeno komokomo a keba ka:na kiya:tua:menakui, wadiyala ebete ba:bi atu mulu komo kodakodalo na:watila:mota:namene. Numa:; ba:moe gabodo hido watodawate sose tawakalubi hibi taboeno komamo ba owalubilina, puya:te ba:be tabago alaholohoma: dewagelena, ebete ibino daedae ukui komo ba:bo ba:hawakalilamenakomene.

Godokono Mahilamo Ha:da Tabo Olamagimipino Komo

¹⁰ Ba:bema: Taitasi, ama: numa:, Kuliti hopoeno sose tawakalubi ipuwalo komo hiliyonomate hibi taboeno komamo papamila:ha ubiha:ma: ba eda:hana, iba:te ibino daedae ukui komamo komopi ha:da ba:bo amiholamenaka, iyo, puya:te Yunapi dubuino tama itamida kukala ko komonomoma: da:ga:lana, ibi ba: ba:bako ha:da tabo olamagimipi ipuwalo dopopima: eda:hana.

✧ ¹¹ Ba: hibila, ba:ba:te ubi bihatena ibino ha:da tabo iya:tulame komodo soseno komo hiya:hiya: badininipala:tamo ukui bilibili komo ba ikalame iba:godone koko mani kuwatelamema:, ba:bema:

✧ **1:10:** 1Tim 4:7

wadiyala ama: ibi na:duhilamiya: eta kapiya tabo ga:lakapoma: ☆

¹² A:iye! Dopamo tetelo Kuliti hoponapa:godolo eta muludawate uluhukuti ebena tawakalubino komoma: ba:moe kodakoda tabo hibinomolo goiya:, “Kuliti hoponapi hiliyonomo ba: ha:da amihopila, iyo, ibi tumuino helohelo ilina huiyala, ba:bema: iba:te hido ukui komamo a:kapapamila:hala:la:, huiyatiya buhamama: ba eda:hana ibino kateneno ubi komo kapiya bemalagidolena!” ¹³ Numa:, ba:be taboeno

komo ba: hibinomola, ba:bema: wadiyala ama: Kuliti tawakalubi konomamo na:kiyahalamiya: iba:te ibino hibima: midi ipuwalo hidohido ukui kuwatema: ☆ ¹⁴ Ba:ma ka:na iba:te Yunapino komo iniwali ha:kiya ibino kateneno ukuia:mo da:ga:lanakui ba:bi hiya:hiya: uwi konomamo gala akemalagidola:la:, iyo, puya:te Godokono hibi komo ubiha:ma: deda:hui iba:te ba:bi dubuino hiya:hiya: tutumu tabo gala akulia:la: ☆

¹⁵ Ama: numa:, kebe lumagino tepo ipuwalo kuba dalowa: ukui kapiyate itama:naheno, ba:be mabuma: ebete Godoko adikumima: dododilinako ba:bi hiliyonomo komate atumu dalowa:ha:ma: eda:hanaka. Huiyatiya puya:te Godokono tabo hibima: midihino, ba:gala puya:te ibino tepo ipuwalo kuba dalowa: ukui demalagidolena, iba:te Godoko adikumima: eta hido komo ododi modoboha:, mabu ebete iba:tamo dopamo dikalamiya: ba:be hido mulu tepo ipuwa ba:gala emalagidolo komo iba:te ya:lo a:kubahilamiya: ¹⁶ Ba:be mabuma: ibi

☆ **1:11:** 1Pit 5:2; 2Tim 3:5-6 ☆ **1:13:** 2Tim 4:2 ☆ **1:14:** 1Tim

ha:kiya ibi Godokono hibi komo iya:tawahapima:
ga:lanaka, huiyatiya ibino kuba ododili komate
ba:moe komo behawakalimina, iba:te ebena
komo hibilo kiya:tawahanaha. Iyo, ibino
emedede komate kuba dalowa:ma: ba eda:hana
Godotamo kapapamila:hanaha:, ba:bema: ebena
umi ipuwalo ibi modoboha: ebetamo eta hido
komo ododima:. ✧

2

*Sose Tawakalubino Hiya:hiya: Komoma: Polote
Komo Tutumu Tabo Dolamagiya:*

¹ Naeno gudu Taitasi, ama: huiyatiya
tawakalubi hidamo niya:tulamenakuya:,
Ya:sukunu dopo ta:matapa:te ebena
mulu taboeno komokomo a keba ka:na
kiya:tua:menakui ba:ba ka:na. ² Ba:bema:
puya:te hibima: midipi ipuwalo nabima:
deda:hana, wadiyala ama: ibi na:kiyalamiya:,
iba:te hidohido mulu ukui uwatelo ibi ha:kiya
ibino komo hidamo ba ulamena, ibino emede
komate komopino umi ipuwalo hidonomoma:
neda:hamena:. Iyo, na ubila iba:te ibino
hibima: midi ipuwalo ba:gala ibino malemale
hawakalimi ipuwalo ba:gala ibi Ya:suku
mabuma: duwatanaka, ba:bi temeteme ipuwalo
iba:te kodakodalo na:la:mota:hanamena:.

³ Ama: ba: atumu hibima: midipi menokobi
na:kakiyalamiya:, iba:te Godokono holoholo
hapulu hidonomamo ba emedena ebe mabuma:
talonapima: neda:hanamena:. Ba:ma ka:na
iba:te helo gala:ipi gao beya konomamo niho

✧ **1:16:** 1Yon 1:6; 2:4

modoboha: ibino ukui komate daedaema:
 eda:hakapoma:, ba:gala iba:te ha:da tabo
 olamagimi komodo komopi akakubahilama:la:
 Wadiyala iba:te huiyatiya uli ape kamenakamena
 hidamo ba iya:tulame ☆ ⁴ iba:tamo mulu ukui
 ba:bo nikalamenakamena:, iba:te ibino awi
 ba:gala gugudi malemalelo kemalagidolenama:
⁵ Iyo, uli ape kamenakamenate ibi ha:kiya ibino
 komokomo ba ulamena ibino tepo ipuwalo
 eta dalowa: ukui komote itana modoboha:
 ba:gala iba:te ibino genama gulu hiya:hiya:
 oko hidamo ba owatihona ibino awino ubi
 komamo ba:papamila:hanakomena:. Ba: hibila,
 kamenakamenate ba:ba ka:na demedenamena:
 eta hibima: midiha: dawate ibino komoma:
 Godokono tabo kubama: goe gabo a:kuma:mene.
 ☆

⁶ Wadiyala ama: ba: atumu uli ape dubu
 na:kakiyalamiya:, iba:te ibi ha:kiya ibino
 komokomo hidamo nulamenakamena:. ⁷ Ba:gala
 naeno gudu, wadiyala ama: amia:no hiliyonomo
 ododili komo ipuwalo hido go ba:bi uli ape
 dubatamo na:hawakaliminakuya: iba:te ama:
 hidamo kibamitinama:. Ba:ma ka:na Godokono
 tabo iya:tulame okoeno komoma: ma:lapila
 netewa komote ama:godolo itanaheno, wadiyala
 ama:le amia:no tabo ulihopino komokomo
 ba emalagidolena ama: tuputupunomolo
 nemedeniya:. ☆ ⁸ Iyo, ama:le tawakalubi
 hidonomo tabamo nowalubilinakuya:, ba:bene
 eta lumagiti a:kamodobamene amia:no
 iya:tulame komo kubama: goe. Ba: ba:ma ka:na

☆ **2:3:** 1Tim 3:11 ☆ **2:5:** Epe 5:22 ☆ **2:7:** 1Tim 4:12

puya:te ama:go dalaholohona, iba:te a hibima: midipino komoma: eta kuba tabo ga:la gabo nipo dohowadimina: ba:bo kohilopohoma:na:. ✧

⁹ Ba:gala koko okopi dubate pui mana:mo duwatiya: ibino huiyaha: oko kowatihonama:, ba:bi huiyaha: okopi ipuwalo puya:te hibima: midipima: deda:hana, wadiyala ama: ibi na:kiyalamiya: iba:te ibino hiliyonomo oko ipuwalo ibino namutulubi kokalakaluilamenama: iba:te ibino ubi komamo na:papamila:hanakamena:. Iyo, ibino namutuluba:te hiya:hiya: oko iba:tamo ba ikalame, modoboha: iba:te ba:bi oko mabuma: iba:tamo kuba tabo ga:la, ✧ ¹⁰ ba:gala iba:te ibino namutulubino mani pilolo uwateheno, wadiyala ibi huiyatiya ibino tuputupu ododili komamo ba:moe komo na:hawakaliminakamena:, ibino hiliyonomo oko owatiho komo ipuwalo eta ha:da ododi komo kapiyate kitanaha:. Ba:bema: iba:te ba: ba:ba ka:na aeno Ka:ka: Mula:lea:medawa Godokono iya:tulame komokomo hidamo ba hawakalilamena, tawakalubi hiliyonomate ba:bi komo hidohidonomoma: ba:ga:lanakomena:.

¹¹ Ba: hibila, Godote ebene malemale komo ba:ma ka:na hawakalimiya:, ebete hopo habanapi hiliyonomoeno ka:ka: komula:lendamema: atamo ba:bema: piya:. ¹² Ba:bema: ebene malemale komote a biya:tua:mena, ale kuba ododili ipuwane ba:gala ba:moe hopoeno kateneno ubi komone ohobila:hate, a ha:kiya aeno komo hidamo ba ulamena Godokono tuputupu emede komamo ebe kapiyatamo ba:papamila:halenakoma:. ✧ ¹³ Ba:

ba:ba ka:na aeno Ka:ka: Mula:lea:medawa Ya:su Kelisokono Hidonomo Hegelate uluhukuma: ale uliholo bemedenama:, mabu ba:ba tetelo ebete ebena alo konomago atamo hibilo kopema:ne, iyo, ebe ba: aeno Kodawa Godotela. ¹⁴ Ba: hibila, ebete ebena ka:ka: gobogobamo a mabuma: ba:ma ka:na ihatiya:, ebete a aeno hiliyonomo kuba ododili ipuwane ba:gala aeno tepo ipuwano dalowa: ukui komone a uluhukua:tete, ale ebena tawakalubinomoma: ba eda:hana aeno ubi konomo ba:bo bihatenama: hido komokomo kapiya kododilinama:. ✧

¹⁵ Ba:bema: naeno gudu, Godote kebe helo konomo ama:tamo dikamiya:la, wadiyala ama:le toleheno ba:be heloamo ba:moi komokomo hidamo ba iya:tulame, tabo ulihopi ipuwalo hidohidopino ukui kodakoduilamete huiyatiya kuba ododilipi dito na:kiyahalamenakuya:. Iyo, amia:no hiliyonomo ododili ipuwalo sose tawakaluba:tamo gigiho aka:hiya:midala:, ibi ipuwalo etate ba:ma ka:na kogoema: ama: sose watodawaha:. ✧

3

Hibima: Midipino Tuputupu Emede Komo

¹ Ba:bema: Taitasi, ale Kuliti hopoenso sose tawakalubi dopamo kebe komo kiya:tulamima:, wadiyala ama: ba:be atu komo ibi gala ba:ma ka:na na:kakiyalamiya:, iba:te gabomanino hiya:hiya: okopino tabamo na:papamila:hanakamena:. Ba:gala wadiyala

✧ **2:14:** Gal 1:4; Ikuli 19:5; Tutumu 4:20; 7:6; Isi 37:23; 1Pit 2:9

✧ **2:15:** 1Tim 4:12

iba:te na:hidonakamena: hiliyonomo hidohido komo kododilima:, ☆ ² ba:bene iba:te eta lumagino komoma: kuba tabo akaga:lala:, ba:gala komopa:go olowabeletihuihino tatabapima: ba eda:hana, ba:be tataba emede komo iba:te tawakalubi hiliyonomatamo na:hawakaliminakamena:.

Aeno Ka:ka: Mula:lea:me Komo

³ Ba: hibila, ale dopamo daedae ukui ipuwalo ba emedena, Godotamo papamila:haheno hibo gabo dito ududiya:ma:. Numa:, ba:ba tetelo a ha:kiya a kokalakuia:mema: ale aeno kateneno hiya:hiya: ubi komamo papamila:hanakuima:, ba:bene aeno emede ipuwalo hiya:hiya: kuba ododili komate ba tabotabohona, ale komopino dogodogo ilina mabuma: iba:tamo ba:bo maubahanakuima:, iyo, komopino maubaha ipuwalo iba:te ago alaholohoma: ba ewagelena ale ba: atumu iba:go alaholohoma: kewagelenamima:. ☆ ⁴ Huiyatiya kalakala konomola, aeno Ka:ka: Mula:lea:medawa ba: Godotela, iyo, ale aeno modoboha: komokomo ipuwalo ba emedena ebena hido owalubi komote ebena malemale emalagidolo komago atamo hibilo uluhukuya:. ⁵ Ba:bema: a ha:kiya aeno heloamo kebe kapiyakapiya hidohido komo dododilinakuima:, ebete ba:bi ododili komamo a kowalubiya:ha:, ao, ebete huiyatiya ebegodolo ditana ba:be malemale komo kapiyanomamo aeno ka:ka: a:mula:lea:miya:. Numa:, ebena Gobogobote aeno tepo ipuwoeno dalowa:

☆ **3:1:** Lom 13:1-7; 1Pit 2:13-14   ☆ **3:3:** 1Kol 6:11; Epe 2:2; 5:8

ukulalea:me helo atamo ikaa:miya: ale ebenu
 uli ka:ka:mo kohawakalahalema:, ba:bema:
 Godote ba:be gabodo ebenu ka:ka: mula: komo
 atamo dito ikaa:miya:. ✧ ⁶ Iyo, ebete aenu Ka:ka:
 Mula:lea:medawa Ya:su Kelisoko ipuwado ebenu
 Gobogoboenu helo konomu aenu tepo ipuwamo
 a:haminuya:, ✧ ⁷ mabu ebete ebenu ubi ba:ma
 ka:na ihatiya:, ebete ebenu malemale komodo
 a tuputupupima: miditi, ba:bene ale ebegodone
 lawema: uliholo da:latiminama: ba:be wiboha:
 ka:ka:te atamo hibinomolo kuluhukuma:ne.
⁸ Ama: numa:, ba:moe iya:tulame tabo komo ba:
 hibinomola.

*Polote Taitasikono Oko Owati Komoma: Tabo
 Dolamagiya:*

Naenu gudu, na ubila puya:te ibino hibima:
 midi komo Godotamo da:miya:ti, ama:le
 ibi ba:moi hiya:hiya: komo hidonomamo
 niya:tulamiya:, ba:bene iba:te ibino ubi
 konomamo nihatenakamena: komo tawakalubi
 kowalubilima: iba:te ibino emede ipuwane
 hidohido komo kuluhukulatelema:, iyo, ba:be
 gabodo komo hiliyonomo tawakaluba:te naenu
 iya:tulame komone hido owalubi komokomo
 kuwatema:na:. ⁹ Huiyatiya wadiyala ama:
 tawakalubino daedae olowabeletihui komone
 dito nohobiguya:, ba: ba:ma ka:na Yunapi
 iniwalino mahilo iya:tulame komoma:, ba:gala
 Godote Moseseko ipuwado tawakaluba:tamo
 dikalamiya:, ama:le ba:bi hiya:hiya: Tutumu
 Taboenu ugumuili ipuwa komoma: anagiya:mida
 ukui tawakaluba:tamo ikalamehenu iba:go

✧ **3:5:** 2Tim 1:9; Epe 5:26   ✧ **3:6:** Oel 2:17-18

akolowabeletihua:la:. Ba: hibila, ba:bakobako tabo ga:la ipuwane eta hido owalubi komote a:kuluhukale! ☆ 10 Ba:bema: hibima: midipi ipuwalo eta dubuti olowabeletihui komamo ibi anagiya:midalema: dewagelenako, wadiyala ama:le ebe kapiya o netewa teta:mo koamo na:kiyahamiya: ebete ba:be komo komiya:pama:. Ebete huiyatiya amia:no tabo ulihino atu kuba ododi da:katupuimimini, ba:ba tetelo sose tawakaluba:te ebetamo talona nihata:mena: ebete ibino kapiyuimi komamo gala akapa:la:. ☆ 11 Ba: hibila, ba:bako dubuino ododi komone ama:kiya:tawama:na:ta, ebete ebena tepo ipuwalo Godokono hibi komone ya:lo ohobigui, iyo, ebe ha:kiya ebena kuba ododili komodo ba:moe komo behawakalimina, ebete kuba huiya hibinomolo kolawema:ne.

Polote Leta Kuititi Hapulu Tabo Komokomo Dolamagiya:

12 Ba:bema: Taitasi, ama: numa:, tete tatalila na Polote Atimasiko o Tikikasiko ibi ipuwalo eta kapiya ama:tamo kopoemema:nemo, ba:bene ebete ama:tamo hawela ikama:tepama: da:pemene, wadiyala ama: na unamema: Nikapolasi habamo pe gabo tiyonomolo na:hiduimiya:, mabu nale nopo ba:ma ka:na ihatimo hopoeni giba teteno kuititi teta:mo ba:moe habalo kemedema:. ☆ 13 Ba:bene Apolosiko ba:gala gabomanino tutumu iya:tawadawa Sinasiko ibi netewapa:te natamo atumu kakapuluhukuma:, wadiyala ama: ibi

☆ 3:9: 2Tim 2:14,16 ☆ 3:10: Ma:t 18:15-17 ☆ 3:12: Epe 6:21-22; Kol 4:7-8

hidamo nowalubiliya:, iyo, ibino pe gaboma: kebe modoboha: komate da:pola:lama:na ba:bi komo ama: malemalelo dito na:tuputupuilamiya:

☆

14 Ba:gala eta komo. Aeno hibima: midipa:te Kuliti hopolo demedehona, wadiyala ama: ibi na:tutumulateliya:, iba:te ibino emede ipuwalo hegehege mani oko ba owatiho ibi ha:kiya ibino modoboha: komokomo nulamenakamena:, ba:bene komo tetelo iba:te hiya:hiya: gabo atumu kakulamema:na: hidohido komo komopa:tamo kododilima:. Iyo, wadiyala iba:te ibino ukui konomamo nihatenakamena: ba:ba ka:na kewagele-nama:, iba:te ibino emede ipuwalo buhamama: eda:hakapoma:. ☆

15 Ba:bema: puya:te nagodolo demedena, ibi hiliyonomate ibino nolata tabo ama:tamo poema:, ba:bene Kuliti hopolo puya:te Godoko hibima: midi ipuwalo a demalagidoloena, wadiyala ama: aeno nolata tabo iba:tamo nolamagiya:.

Wadiyala Godokono malemale komote la: hiliyonomagodolo nitanamene. Ba:moe ba: naeno tabo kuititila. Ba:ba:la.

GODOKONO HIDO TABO
The New Testament in the Tabo Language, Aramia
Dialect, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Aramia) long
Niugini

Copyright © 2006 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tabo (Aramia) (Tabo)

Dialect: Aramia River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

3c340006-f955-5c23-b3a5-6598deca5d75